

— 4) Vid, rymlig, obegränsad. *På öppna fältet. Ö. sjö.* (Sjöt.) *Vara i ö. sjö*, så långt ifrån land, att man ej behöfver frukta lägervall eller klippor och skär. *Ö-et kreditiv*, obegränsadt. — 5) Ledig, fri, obehindrad. *Platsen står ö. för hans räkning. Lemna en rad ö.*, oskrifven. *Ö-et vatten*, då sjön är fri från is. *Ö-et lif*, obehindrad stölgång. *Prenumerationen är ännu ö.*, det är ännu tillfälle för prenumerera. *Ö. talar*, obehindrad. *Det står honom ö-et att...* han har frihet att... *Honom ö-et lemnadt att...*, med frihet för honom att... — 6) Offentlig, uppenbar, för alla tillgänglig. *Hälla ö. bod. På ö-et torg. På ö. gata. Hälla ö-et bord. ö. taffel*, äfven för objudna gäster. *Ligga i ö. fejd med någon*, i uppenbar fejd. *Ö-et köp*, gjordt med förbehåll af återgång, i fall man ej finner sig nöjd med varan. — 7) (fig.) Uppriktig. *En ö. man. Vara ö. emot någon. Ö. bekänneelse. Ö. min, ö-et ansigte.*

ÖPPENDAGAD, a. 2. eller

ÖPPENDAGLIG, a. 2. Se *Uppenbar*.

ÖPPENHET, f. 5. Se *Öppenhjertighet*.

ÖPPENHJERTIG, a. 2. Som är benägen att säga allt hvad han tänker. — *Syn.* Uppriktig, Oförställd, Öppen.

ÖPPENHJERTIGHET, f. 5. Egenskapen att vara öppenhjertig. — *Syn.* Uppriktighet, Öppenhet.

ÖPPENHJERTIGT, adv. På ett öppenhjertigt sätt; med öppenhjet.

ÖPPET, adv. Uppenbart, fritt, utan förställning, öppenhjertigt. *Ö. uttala sin tanka. Han sade helt ö., att...*

ÖPPNA, v. a. 1) Göra öppen, göra öppning i något; låta upp, uppläsa. — *Motsats:* Stänga, tillsluta. — *Ö. en dörr, ett fönster, en bod, en butelj, ett vinfat. Ö. ett bref. Ö. ögonen, munnen. Ö. en koffert, ett skåp. Ö. en äder, se Äderlåta. Ö. en böld. Ö. ett lik, skära upp det.* (Milit.) *Ö. lederna*, utvidga dem. — 2) (fig.) a) Gifva obehindrad tillgång, göra tillgänglig. *Ö. sina hamnar för främmande fartyg. Ö. väg, bana väg; äfv. lemna fritt tillträde.* — b) Yppa, uppenbara. *Ö. sitt hjerta för en vän.* — c) Börja, begynna. *Ö. en session, en bal, ett fälttåg. Ö. en brefväxling, underhandling. Ö. bod, skola, börja att hålla bod, skola. Ö. löppgrafsvarna*, börja att arbeta på dem. — 3) (med.; absolut) Gifva löst lif, afföra. — 4) (ridk.; absolut) *Ö.*, låta hästen göra böjning inåt och för inre skänkeln. — *Ö. sig*, v. r. 1) Göras, blifva öppen. *Jorden ö-de sig. Dörren ö-r sig. Blommorna ö. sig för solen. Hoppen ö-de sig för honom*, lemnade honom rum att gå fram. — 2) (fig.) a) Blifva tillgänglig. *Hans själ ö-de sig för ängrens känslor. Hennes hjerta ö-de sig för medlidandet. En omätlig bana ö-r sig för er.* — b) Visa öppning, genomgång. *Då vi kommo närmare, ö-de sig bergskedjan och lät oss se ett trångt pass.* — *Ö-nde*, part. akt. o. adj. (Med.) *Ö. medel*, afförande.

ÖPPNANDE, n. 4. Handlingen, hvarigenom något öppnas. Både egentl. o. fig. *Vid portarnes ö. Ett brefs ö. Löppgrafsvarnes ö.* (Fig.) *Fälttågets ö.*

ÖPPNING, f. 2. 1) Se *Öppnande*. *Ö-en af ett lik.* — 2) Öppet eller öppnadt ställe (hål, gap, svalg, utgång, spricka, o. s. v.). *Stor, bred, liten, trång, smal, rund, aflång ö. Ö. på en gårdsgård, i en mur. Ö-en för en dörr, ett fönster. Ö. på en hjälm. Ö. i en skog, emellan berg.* — 3) (fig.) Ledigt rum efter en befordran. —

4) Akt i skådespel. — 5) (med.) Afföring. *Ett medel, som befordrar ö. Han får ingen ö.*

ÖR, m. sing. 1) Grof sand. *Fin, grof ö.* — 2) Sandigt, grusigt ställe; sandslätt invid haf eller sjö; låg, sandig udde.

ÖRA, n. 4. pl. öron. 1) Hörselns organ, bestående af yttre örat och örgången, samt inre örgången, skild ifrån den förra genom trumhinnan. *Yttre ö-t består af ett snäckformigt, broskaktigt skal. Vissa folkslag skära öronen af sina krigsfångar. Klippa öronen på en häst. Hviska en något i ö-t. Nypa, draga en i ö-t. Draga en vid öronen. Rيفا, klå sig bakom ö-t. Det ringer för öronen. Det susar i öronen. Hafva goda öron, god hörsel. Slå en vid ö-t*, med flata handen gifva någon ett slag på örat. (Fig. fam.) *Slå grammatikan vid ö-t*, fela mot dess reglor. *Slag vid ö-t, örfil.* (Fam.) *Det smakar som ett slag vid ö-t*, högst gement. (Fam.) *Få på ö-t, få örfilar. Lägga ö-t till, lyss. Spetsa, sloka öronen, se Spetsa, Sloka. Jag har hört det med egna öron*, har själf hört det. *Han hör intet på det ö-t*, är döf på det örat; (fig. fam.) vill icke förstå. (Fig.) *Låna sitt ö. till*, lemna uppmärksamhet åt. *Jag är helt och hållet ö.*, afhör med odelad uppmärksamhet. *Det går in genom ena ö-t och ut genom det andra*, lemnas utan all uppmärksamhet; åtlydes, efterföljes ej. *Han har furstens ö.*, fursten lyssnar med förtroende till hans råd och framställningar. *Finna villigt ö. för något*, vinna bifall till ett förslag, ett råd, o. s. v. *Om det kommer till hans husbondes öron*, om hans husbonde får höra det. (Fam.) *Het om öronen*, ifrig, rädd, högst bekymrad. *Prata, skrika en öronen fulla*, prata mycket eller tala mycket och högt till någon. *Ligga en i öronen*, jemt och samt tala med en om något. *Ha öronen fulla af något*, hafva hört något så mycket omtalas, att man är ledsen dervid. *Hafva något bak öronen ell. hafva räfven bak ö-t*, vara illistig. *Hafva loppor i öronen*, vara högst orolig, bekymrad. *Sitta i skuld uppöfver öronen*, hafva ganska mycken skuld. *Draga öronen åt sig*, börja att märka oråd, att blifva rädd. *Ej väl torr bakom öronen*, en ung glop. *Predika för döfva öron*, tilltala, varna, förmana utan all verkan. (Ordspr.) *Väggarne hafva öron*, man är ingenstädes säker för lyssnare. — 2) Gehör. *Hafva godt ö. Han har intet ö. för musik.* — 3) Litet handtag på kärl, i form af ett öra eller en ögla.

ÖRBROSK, n. 5. Brosk i örat.

ÖRBUCKLA, f. 1. Se *Örhänge*.

ÖRE, n. 4. (isl. *Auri, Eyri*, af *Eyr*, koppar)

1) Fordom brukligt mynt, hvaraf 8 gingo på en mark. — 2) (i nyare tider) Se *Rundstycke*. — 3) (efter nya penningräkningen) Minsta svenska riksmünt, hvaraf 100 gå på riksdalern = 3,76 rundstycken. — 4) (fordom, i sing. kollektivt) Penningar. Deraf Gerningsöre, Saköre, Världöre.

ÖRESLAND, n. 5. (fordom) Visst stycke åkerjord.

ÖRESVIN, n. 5. En art delfin.

ÖRFIL, ö'rfill, m. 2. (af *Öra* och gamla ordet *Fil*, slag) 1) Slag med flata handen på örat. — 2) (fig. fam.) Skada, förlust.

ÖRFILA, ö'rfilla, v. a. 1) Gifva örfilar. (Fam.) *Ö. upp*, gifva många örfilar. — *Örfilande*, n. 4.

ÖRFILTÄCK, a. 2. (fig., pop. o. fam.) Som förtjenar örfilar.